04.09.2017

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Viite: HE 80/2017 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TYÖ- JA TASA-ARVO-OSASTON ASIANTUNTIJALAUSUNTO TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVOVALIOKUNNALLE ASIASSA HE 80/2017

Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osasto lausuu hallituksen esityksestä työsuojeluvalvonnan näkökulmasta.

Aluehallintovirastojen (jatkossa *työsuojeluviranomainen*) suorittamassa ulkomaisen työvoiman käytön valvonnassa ulkomaalaisella työntekijällä tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen. Työsuojeluviranomaisen valvonnan kohteena on ulkomaalaisen työntekijän työnantaja, joka voi olla sijoittautunut Suomeen, EU- tai EFTA-valtioon tai 3. valtioon.

Työsuojeluviranomainen valvoo, että ulkomaalaisella työntekijällä on oikeus tehdä työtä Suomessa. Valvonta toteutetaan valvomalla ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen työnantajan/ toimeksiantajan velvollisuuksien noudattamista. Työsuojeluviranomainen valvoo myös työehtojen vähimmäistason noudattamista. Tapauksesta riippuen ulkomaisen työntekijän työssä sovelletaan joko Suomen työlainsäädäntöä, jonkin muun valtion työlainsäädäntöä tai muun valtion lainsäädännöstä huolimatta vähintään työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2017) mukaisia työehtoja. Työsuojeluviranomaisten suorittama valvonta voi pitää sisällään muitakin seikkoja, kuten työpaikan työympäristövalvontaa.

Kausityöntekijöiden työnantaja on sijoittautunut Suomeen ja kausityöntekijöiden työhön sovelletaan Suomen työlainsäädäntöä. ICT-direktiivissä tarkoitettujen työntekijöiden työnantaja on sijoittautunut 3. valtioon ja näiden työntekijöiden työhön sovelletaan yleensä heidän lähtömaansa työlainsäädäntöä. Hallituksen esityksen mukaan heihin sovellettaisiin silti vähintään tiettyjä työntekijöiden lähettämisestä annetun lain säännöksiä, joista säädettäisiin kyseiseen lakiin ehdotetussa 1 a pykälässä.

ICT-direktiivissä tarkoitetun työntekijän 3. valtioon sijoittautuneen työnantajan työsuojeluvalvonta on käytännössä vaikeampaa kuin kausityönantajien valvonta, koska työsuojeluviranomaisilla ei ole valvontayhteistyötä 3. valtioiden viranomaisten kanssa. Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain mukainen työnantajan edustaja ja valvonnassa tarvittavien tietojen saatavuus ovatkin keskeisimmät edellytykset sille, että viranomaistyö - työsuojeluvalvonta - voi käytännössä onnistua ICT-tapauksissa.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osasto tukee hallituksen esitystä, jonka mukaan ICT-direktiivissä tarkoitetun työntekijän vastaanottava yksikkö toimisi edustajana ja huolehtisi yhdessä työnantajan kanssa valvonnassa tarvittavien tiettyjen tietojen saatavuudesta. Tällöin viranomaisten valvontatyön onnistumisen todennäköisyys kasvaisi. Yritysryhmän sisällä työnantajayrityksen ja vastaanottavan yksikön yhteistyön voi myös otaksua olevan sujuvaa ja työnantajayrityksen ei olisi tarpeen luovuttaa työsuojeluvalvonnassa tarvittavia tietoja yritysryhmän ulkopuolisten haltuun.

ICT-työnantajayrityksen velvoitteita on esityksessä helpotettu myös siten, että yrityksen ei tarvitsisi tehdä työntekijöiden lähettämisestä annetussa laissa tarkoitettua ilmoitusta lähettämisestä, vaan työsuojeluviranomainen saisi tiedon ICT-työntekijästä viranomaisten välisellä tiedonvaihdolla maahanmuuttoviranomaisilta.

Kaiken kaikkiaan sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osasto kannattaa hallituksen esityksen hyväksymistä. Jos maahanmuuttohallinnon henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä uudistetaan tulevina vuosina, työ- ja tasa-arvo-osasto pitää kuitenkin toivottavana, että tuolloin harkittaisiin, onko vielä tarpeen, että työsuojeluviranomaiset toimivat ulkomaalaisrekisterin rekisterinpitäjinä vai voisiko tietojen luovuttajan rooli olla riittävä.

Hallitussihteeri Anne Vänskä